

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN

Kvinnors deltagande och hållbar fred

En kvantitativ studie av betydelsen av *gender sensitive provisions* i fredsavtal och hållbar fred

Lisa Karlsson

Ord: 11 044

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	Examensarbete i statsvetenskap
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt 2019
Handledare:	Ulrika Möller

Abstract

Women's participation in peace processes is meaningful in order to bring about a durable peace. Previous research shows that peace agreements signed by women have a higher implementation rate than peace agreements signed by only men. The numbers of peace agreements signed by women are few, but qualitative research shows that women collaborate more with other parties and represent interests often excluded in peace negotiations. These factors are important in order to bring about a durable peace. Even though previous research indicates that women's participation is meaningful for achieving a durable peace, women are underrepresented in peace processes. It is known that women suffer from various kinds of violence in conflict affected societies, which can be prevented if women's rights are included in peace agreements. Research shows that peace agreements include more gender sensitive provisions when women participate in the peace process, but no research has been done of whether or not these provisions can affect the durability of peace. The aim of this study is to investigate if gender sensitive provisions in peace agreements affect the durability of peace. The results of a statistical analysis indicates that gender sensitive provisions can affect the durability of peace, but more research is needed in order to conclude this.

Key words: women, durable peace, peace agreements, gender sensitive provisions

Innehållsförteckning

1. Introduktion	3
1.2 Problemformulering.....	4
2. Tidigare forskning	5
2.1 Fredsavtal och hållbar fred.....	5
2.2 Brett deltagande.....	7
2.3 Kvinnors deltagande.....	10
2.4 Innehåll i fredsavtal	13
3. Teoretiskt avstamp	15
3.1 Syfte, frågeställningar och hypoteser.....	17
4. Metod och data	18
4.1 Material och urval.....	18
4.2 Variabler, operationalisering och validitet.....	20
5. Resultat	23
6. Analys	29
6.1 Slutsatser.....	32
Referenser	34
Appendix A.....	37
Appendix B.....	38
Appendix C.....	43

1. Introduktion

Att stridande parter skriver under ett fredsavtal är ett av många sätt som konflikter kan avslutas på. Det kan även ske genom till exempel militär vinst eller vapenvila (Badran, 2014). Det finns dock skäl att försöka lösa konflikter genom ett fredsavtal då risken för återgång till konflikt är mindre än vid andra konfliktlösningar (Badran, 2014:213). Hur det kan komma sig att vissa fredsavtal leder till en hållbar fred, medan andra fredsavtal leder till fortsatt konflikt är en fråga som beforskas i mycket stor utsträckning. Svaret på denna fråga rymmer väldigt många aspekter. På senare år har det uppmärksammats att kvinnors deltagande i fredsprocesser är betydelsefullt för åstadkommandet av en hållbar fred. Såväl inom forskarkåren som på den globala politiska nivån råder nästintill konsensus om att kvinnors deltagande i fredsprocesser är betydelsefullt för detta (Krause, Krause & Bränfors, 2018). Förklaringarna till hur kvinnors deltagande bidrar till detta utfall betonar bland annat att kvinnor representerar intressen som inte sällan exkluderas samt att kvinnliga förhandlare samarbetar med fler aktörer i större utsträckning än manliga förhandlare (Paffenholz, Ross, Dixon, Schluchter & True, 2016). Mycket i forskningen om kvinnors deltagande i fredsprocesser betonar att samarbete mellan kvinnliga aktörer på olika nivåer i fredsprocessen är betydelsefullt för åstadkommandet av slutgiltiga fredsavtal och i sin tur hållbar fred (Krause et al, 2018; Paffenholz et al, 2016). Annan forskning visar att civilsamhälleligt deltagande i fredsprocesser också ökar sannolikheten för hållbar fred (Nilsson, 2012; Wanis-St & Kew, 2008). I forskningen om kvinnors- respektive civilsamhällets deltagande i fredsprocesser förs liknande resonemang. Det betonas framförallt att ett brett deltagande i fredsprocesser leder till ett brett stöd för fredsprocessen och slutgiltiga fredsavtal, vilka är centrala faktorer för åstadkommandet av hållbar fred (Nilsson, 2012). En aspekt som skiljer kvinnors- och civilsamhälleligt deltagande åt är vad som inkluderas i fredsavtalet, vilket vidare är centralt för att minska risken för återgång till konflikt (Badran, 2014; Joshi, Quinn & Regan, 2015). Kvinnors formella- och informella deltagande i fredsprocesser har visat sig leda till att många aspekter gällande sociala, politiska och ekonomiska reformer inkluderas i fredsavtalet (Krause et al, 2018; Paffenholz et al, 2016). Dessutom leder kvinnors deltagande i fredsprocesser inte sällan till att fredsavtal innehåller referenser till kvinnor, så kallade *gender sensitive provisions* (GSP). Att ta hänsyn till kvinnor vid utformandet av ett fredsavtal

kan vidare skapa möjligheter för att öka kvinnors inflytande i implementeringsprocessen (True & Riveros-Morales, 2019; Paffenholz et al, 2016). Mellan åren 1990-2019 var 2 % av medlarna, 5 % av vittnen och *signatories* samt 8 % av förhandlarna i fredsprocesser kvinnor (Council of Foreign Relations, 2019). Kvinnors formella deltagande i fredsprocesser är av siffrorna att döma väldigt lågt trots att det nästan är 20 år sedan resolution 1325 antogs i FN:s säkerhetsråd. Resolution 1325 betonade bland annat vikten av att öka kvinnors deltagande i fredsprocesser och belysa kvinnors situation i konflikter (Krause et al, 2018). Att kvinnor fortfarande är underrepresenterade i fredsprocesser bör uppmärksammas då forskning visar att kvinnor kan bidra till en hållbar fred samt att det på global nivå antas resolutioner för att öka kvinnors deltagande (Krause et al, 2018; Paffenholz et al, 2016). Att ta hänsyn till kvinnor i utformandet av ett fredsavtal är viktigt i avseendet att kvinnor systematiskt utsätts för våldsbrott såsom sexuellt våld, påtvingad prostitution och mord i konfliktdrabbade områden (Carey, 2001:51, 57).

1.2 Problemformulering

Att kvinnor exkluderas från deltagande i fredsprocesser är problematiskt i avseendet att kvinnor utgör halva befolkningen samt att forskning visar att deras deltagande, om så det handlar om kvinnors deltagande *per se* eller som del av ett brett deltagande, kan bidra till en hållbar fred (Krause et al, 2018; Paffenholz et al, 2016). Kvinnors deltagande i fredsprocesser ökar även sannolikheten att GSP inkluderas i fredsavtalet (True & Riveros-Morales, 2019). Huruvida kvinnors deltagande leder till hållbar fred genom inkludering av GSP är dock en fråga som kvarstår. Att ta hänsyn till kvinnor i fredsprocesser och i utformandet av ett fredsavtal kan bidra till att kvinnors rättigheter stärks och att det systematiska våldet mot kvinnor i konfliktdrabbade områden uppmärksammas och förebyggs (Paffenholz et al, 2016; Carey, 2001). Huruvida detta kan bidra till att freden varar är något som vidare behöver undersökas. För att bidra med ny kunskap om kvinnors deltagande i fredsprocesser är syftet med denna studie att undersöka om det finns ett positivt samband mellan GSP i fredsavtal och hållbar fred.

2. Tidigare forskning

Begreppen fredsprocess och fredsavtal är centrala i denna studie. I en *fredsprocess* har de stridande parterna kommit överens om att försöka lösa konflikten och genom ett *fredsavtal* har de stridande parterna kommit överens om hur konflikten ska lösas. Alla fredsavtal innehåller bestämmelser eller förordningar, vilket på engelska betyder *provisions*. I denna studie kommer bestämmelser att användas synonymt till *provisions*. Det finns även olika typer av fredsavtal, se nedan (Uppsala universitet, u.å):

- **Full peace agreement:** fredsavtal inom vilket två eller flera stridande parter har kommit överens om att lösa konflikten.
- **Partial peace agreement:** fredsavtal inom vilket två eller flera stridande parter har kommit överens om att lösa delar av konflikten.
- **Process peace agreement:** fredsavtal inom vilket två eller flera stridande parter har kommit överens om att starta en fredsprocess inom vilken konflikten ska lösas.
- **Comprehensive peace agreement:** fredsavtal där alla stridande parter har kommit överens om hur konflikten ska lösas.
- **Dyadic peace agreement:** fredsavtal där minst en stridande part exkluderas i överenskommelsen om hur konflikten ska lösas.

2.1 Fredsavtal och hållbar fred

Forskning om fred och konflikt kräver stor noggrannhet vad gäller begreppsdefinitioner. Fred kan definieras på många sätt, men de mest vedertagna är Galtung's definitioner: *positiv-* och *negativ fred*. Negativ fred är avsaknad av våld. Positiv fred är inte bara avsaknad av våld, utan inkluderar även fredsbyggande arbete och arbete för att skipa rättvisa. (Wallensteen, 2011:15-16). För att förstå vad fred innebär krävs en enhetlig definition på en konflikt. Inom forskning definieras inte sällan en väpnad konflikt som "*an armed conflict is a contested incompatibility that concerns government or territory or both, where the use of armed force results in at least 25 battle-related deaths in a year. Of these two parties at least one has to be the government of the state.*" (Sundberg & Harbom, 2011:90). Hållbar fred är desto svårare att definiera, för vad är egentligen *hållbar* fred? Det finns inget rakt svar på den

frågan, men forskning visar att risken för återgång till konflikt efter ett fredsavtal minskar drastiskt om freden har varat i fem år (Licklider, 1995:686; Hartzell, Hoddie & Rothchild, 2001:195, 184; Badran, 2014:212).

Mycket forskning har bedrivits om vilka faktorer som kan öka sannolikheten att nå hållbar fred efter ett fredsavtal. Vissa studier om hållbar fred har definierat detta genom avslutad konflikt mellan alla parter i landet (Nilsson, 2012), medan andra har fokuserat på de stridande parter som fredsavtalet berör (Badran, 2014). Diskrepansen i hur hållbar fred definieras är central då vissa menar att hållbar fred avser fred i alla avseenden, medan andra menar att fred endast berör de stridande parterna i en konflikt. Detta trots att det kan pågå en konflikt mellan andra parter i samma land. Diskussionen om vad hållbar fred *de facto* är kan ägnas mycket tid.

Forskning visar att konflikter som avslutas genom ett fredsavtal löper mindre risk för återgång till konflikt i jämförelse med andra konfliktlösningar, såsom vapenvila eller militär vinst (Badran, 2014:213). Konflikter som avslutas genom ett fredsavtal löper nämligen en risk på 36 % för återgång till konflikt, medan risken för detta vid militär vinst ligger på 42 % (Wallenstein, 2015:31). För att nå slutgiltiga avtal med syfte att lösa konflikter krävs inte sällan långa processer med flertalet parter inkluderade (Wallenstein, 2015:82). Vidare visar forskning att åstadkommandet av hållbar fred påverkas av konfliktens natur, hur demokratiskt ett land är, ekonomisk utveckling och jämställdhet (Krause et al, 2018; Nilsson, 2012; Badran, 2014). Konfliktens natur avser bland annat hur länge konflikten har pågått och hur många som har dött som konsekvens av det konfliktrelaterade våldet. Vidare visar forskning att det finns kopplingar mellan ekonomisk utveckling och jämställdhet. Detta kan bidra med förklaringar till hur ekonomisk utveckling kan leda till ett mer jämställt samhälle och därigenom öka sannolikheten för en hållbar fred (Krause et al, 2018). Ovan nämnda faktorer kan ses som faktorer av strukturell karaktär som tar lång tid att förändra.

Comprehensive peace agreements (CPA) där alla stridande parter har kommit överens om att lösa konflikten implementeras i högre utsträckning än andra fredsavtal och ökar även sannolikheten för att freden varar (Joshi et al, 2015). CPA motsvarar också en kumulativitet av tidigare förhandlingar och risken för återgång till konflikt är 11 % mindre än fredsavtal

som exkluderar minst en av de stridande parterna (Krause et al, 2018:989; Joshi et al, 2015:553). Vidare visar forskning att fredsavtal som innehåller bestämmelser om sociala, politiska och ekonomiska reformer har stor sannolikhet att leda till hållbar fred (Badran, 2014). Forskning visar också att *power sharing provisions*, alltså bestämmelser som säkerställer någon form av maktindelning, möjliggör för åstadkommandet av hållbar fred (Hartzell & Hoddie, 2003). Detta kan handla om såväl lokal som statlig maktindelning samt territoriell eller militär maktindelning (Hartzell & Hoddie, 2003; Nilsson, 2012).

Hållbar fred möjliggörs även till stor del av vilka som deltar i fredsprocessen och i förhandlingarna. Forskning visar att sannolikheten för hållbar fred ökar när representanter från civilsamhället och kvinnor deltar i fredsprocessen (Nilsson, 2012; Krause et al, 2018; Paffenholz et al, 2016). Åstadkommandet av ett slutgiltigt avtal gynnas av ett brett deltagande i fredsprocessen, vilket i sin tur kan bidra till att freden varar då det tenderar att leda till ett brett stöd för fredsavtalet (Nilsson, 2012). Tidigare forskning rymmer åtminstone tre alternativ för kvinnors inflytande i fredsprocesser. Först, genom att ett brett deltagande i fredsprocessen bidrar till att fredsavtalet ges ökad stöd, som i sin tur kan bidra till hållbar fred (Nilsson, 2012). Det andra alternativet behandlar kvinnors deltagande mer specifikt och hur det kan bidra till hållbar fred (Krause et al, 2018). Det sista alternativet behandlar huruvida kvinnor påverkar det substantiella innehållet i fredsavtal och hur detta kan bidra till hållbar fred (True & Riveros-Morales, 2019).

2.2 Brett deltagande i fredsprocesser

Brett deltagande i fredsprocesser innefattar framförallt civilsamhälleligt deltagande (Nilsson, 2012; Wanis-St & Kew, 2008; Paffenholz, 2014), där civilsamhället definieras som "... the set of voluntary organizations and groups not created by the state ..." (Belloni, 2008 i Nilsson, 2012:246). Kvinnors deltagande och civilsamhälleligt deltagande i fredsprocesser delas i forskning in i formellt och informellt deltagande. Formellt deltagande avser direkt deltagande vid förhandlingsbordet, observationsstatus och deltagande i officiella konsultationer. Informellt deltagande avser deltagande i inofficiella konsultationer, inkluderande kommissioner, workshops, allmänt deltagande- och beslutsfattande samt massaktioner. Direkt

deltagande sker vid förhandlingsbordet, antingen som egna delegationer eller som medlemmar av officiella delegationer. Observationsstatus innebär även deltagande vid förhandlingsbordet, men utan officiell roll eller makt. Officiella konsultationer sker samtidigt som officiella förhandlingar och godkänns av officiella förhandlare och medlare. Inofficiella konsultationer saknar godkännande av officiella förhandlare. Inkluderande kommissioner ger möjlighet till deltagande i implementeringsprocessen och workshops är initiativ från civilsamhället med fokus på problemlösning. Allmänt deltagande sker genom opinionsundersökningar, offentliga utfrågningar, medborgarpaneler och kampanjer. Allmänt beslutsfattande är bland annat folkomröstningar (Paffenholz et al, 2016; Paffenholz, 2014:76-77).

Argumentationen för ett brett deltagande i fredsprocesser grundar sig i att detta bidrar till att fredsprocessen och fredsavtalet ges ökad legitimitet. Motargumentet betonar att ju fler parter som deltar, desto mer ineffektiv blir processen (Nilsson, 2012:247). Dock menar Paffenholz (2014) att ett brett deltagande även kan effektivisera fredsprocesser, vilket exemplifieras av forskning som visar ett positivt samband mellan civilsamhälleligt deltagande och hållbar fred (Nilsson, 2012; Wanis-St & Kew, 2008). Forskning visar att ett brett deltagande i fredsprocesser skapar fler möjligheter att nå hållbar fred då fler intressen och erfarenheter blir representerade (Nilsson, 2012; Krause et al, 2018). Enligt Nilsson (2012:255) innehåller 34 % av fredsavtal mellan åren 1989-2014 referenser till civilsamhällets fortsatta deltagande, vilka även korrelerar positivt med hållbar fred mellan de parter som signerade fredsavtalet samt stridande parter som inte signerade fredsavtalet.

Formellt deltagande av civilsamhället

Genom formellt deltagande i fredsprocesser kan representanter från civilsamhället försvara sina rättigheter och bidra till att fler intressen representeras. Detta bidrar i sin tur till en mer demokratisk fredsprocess, vilket minskar risken för att de stridande parterna återgår till konflikt (Paffenholz, 2014:77). När representanter från civilsamhället innehar observationsstatus kan det leda till fortsatt inflytande för civilsamhället under implementeringsprocessen, fastän makten är begränsad (Paffenholz, 2014:79). Detta sker framförallt genom en kombination av starka civilsamhälleliga grupper inom och utanför förhandlingarna (Paffenholz, 2014:80). Genom deltagande i officiella konsultationer skapas

inte sällan kommunikation mellan civilsamhälleliga grupper och officiella förhandlare, vilket kan skapa ett större förtroende för fredsprocessen (Paffenholz, 2014:80-81). I fredsprocessen i Guatemala år 1996 bidrog officiella konsultationer till att specifika ämnen togs upp på agendan samt till fortsatt inkludering av civilsamhället under implementeringsprocessen (Paffenholz, 2014:82). Sammanfattningsvis kan sägas att genom att delta formellt i fredsprocesser skapas möjligheter till fortsatt inflytande under implementeringsprocessen, vilket kan leda till att fredsavtalet får ett breddat stöd som i sin tur kan underlätta åstadkommandet av hållbar fred.

Informellt deltagande av civilsamhället

När representanter från civilsamhället deltar informellt i fredsprocesser kan de påverka fredsförhandlingarna genom mobilisering av flertalet grupper och aktörer. Fastän inflytandet är begränsat kan det bidra till att fredsförhandlingar tar fart eller att vissa ämnen tas upp på agendan (Paffenholz, 2014:82, 85). Kommunikation mellan representanter från civilsamhället och officiella förhandlare kan bidra till ett hållbart fredsavtal, vilket exemplifieras av fredsprocessen i Kenya år 2008 (Paffenholz, 2014:83). Forskning visar att dialog mellan civilsamhället och officiella förhandlare kan skapas av att representanter från civilsamhället deltar i workshops, allmänt deltagande, allmänt beslutfattande och/eller massaktioner under fredsprocessen (Paffenholz, 2014:84-85, 87). Detta kan bidra till ökad legitimitet till fredsprocessen och fredsavtalet (Paffenholz, 2014:86). Här urskiljs vikten av samarbete mellan grupper som deltar formellt och informellt i fredsprocessen, då inflytande genom informellt deltagande till stor del möjliggörs av samarbete med officiella förhandlare. Vidare i implementeringsprocessen finns möjligheter till inflytande genom deltagande i inkluderande kommissioner, vilket inte sällan möjliggörs av att det redan garanteras i fredsavtalet (Paffenholz, 2014:83)

2.3 Kvinnors deltagande

Kvinnors politiska deltagande

Att kvinnor länge har varit exkluderade från formellt deltagande i fredsprocesser kan förstås utifrån diskussionen om kvinnors politiska deltagande. Det är vedertaget att kvinnor varit exkluderade från politiskt deltagande ur ett historiskt perspektiv och att detta kan bidra med förklaringar till varför det ser ut som det gör idag. Ur ett feministiskt perspektiv handlar denna exkludering om maktrelationer och om mäns dominerande ställning inom politiken (Rönblom & Eduards, 2008:14). Andelen kvinnor i nationella parlament har dock ökat sedan år 2000 (Wängnerud, 2009:52). En problematik med kvinnors politiska deltagande är att kvinnor tenderar att behandlas som en homogen grupp med gemensamma intressen - kvinnliga intressen (Wängnerud, 2009). Anna Jónasdóttir menar att kvinnors gemensamma intressen är att "på basis av kön bygga upp och kontrollera en konkret närvaro i det formella politiska systemet" (Rönblom & Eduards, 2008:15). Det finns således teoretiska skillnader i huruvida kvinnor har gemensamma intressen eller inte. Inom forskning om kvinnor och fred har frågor om bland annat säkerhet, inkludering av ett genusperspektiv i avtalen och *women's rights* urskiljas vara gemensamma kvinnliga intressen (True & Riveros-Morales, 2019; Paffenholz et al, 2016). Detta framkommer genom forskning som visar att kvinnors deltagande i fredsprocesser ökar sannolikheten för inkludering av GSP i fredsavtal samt att kvinnor som deltar i fredsprocessen tar kvinnor i hänsyn i större utsträckning än vad män gör (True & Riveros-Morales, 2019; Carey, 2001). Genom att ta hänsyn till kvinnor i fredsprocessen och i utformandet av ett fredsavtal kan även kvinnors inflytande i implementeringsprocessen öka (Paffenholz et al, 2016). Att kvinnors deskriptiva representation leder till tillvaratagandet av kvinnors intressen framgår tydligt genom tidigare forskning. Det finns således skäl att utgå från teorin om närvarans politik, vilken betonar att kvinnors deskriptiva representation leder till kvinnors substantiella representation, dvs. tillvaratagandet av kvinnligt intressen (Wängnerud, 2009). Kvinnors deskriptiva representation avser andelen kvinnor representerade. Detta visar på att andelen kvinnor som deltar spelar roll för huruvida kvinnors intressen tillvaratas. Vissa kvinnor som deltar i fredsprocesser gör det som representanter av kvinnliga nätverk med avsikt att tala om kvinnors situation. Andra kvinnor deltar i egenskap av till exempel förhandlare, militär eller

representant för stridande part (Paffenholz et al, 2016). Av detta skäl kan det vara problematiskt att behandla specifika frågor som gemensamma kvinnliga intressen, men givet kvinnors situation i konfliktdrabbade områden är det relevant att i viss mån behandla GSP som ett gemensamt kvinnligt intresse.

Kvinnors formella- och informella deltagande i fredsprocesser

I tidigare forskning om kvinnors deltagande i fredsprocesser definieras kvinnor framförallt som organiserade grupper av kvinnor, både delegationer och civilsamhälleliga grupper (Paffenholz et al, 2016:14). Delegationer i sammanhanget refererar till grupper som syftar till att inkluderas i förhandlingarna eller implementeringsprocessen och civilsamhälleliga grupper definieras som “voluntary organizations interacting in the public sphere whose objectives, interests, and ideologies focus mainly on gender and women’s issues” (Paffenholz et al, 2016:14-15).

Det finns olika teorier om varför kvinnors deltagande i fredsprocesser bidrar till hållbar fred. Det har hävdats att kvinnor är mer fredliga än män (Krause et al, 2018), att kvinnor inkluderar fler parter i fredsprocessen och har större benägenhet till samarbete mellan grupper (Paffenholz et al, 2016) samt att kvinnor representerar intressen och erfarenheter som inte sällan exkluderas (Krause et al, 2018). Fallstudier visar att kvinnliga förhandlare tar kvinnor i hänsyn i större utsträckning än vad manliga förhandlare gör. Vidare kan detta möjliggöra för kvinnors fortsatta inkludering i implementeringsprocessen (Carey, 2001:52-53). Kvinnors deltagande kan bidra till ökad legitimitet och känsla av rättvisa samt tillföra fler aspekter och därigenom bidra till att fler intressen representeras i förhandlingarna (Krause et al, 2018; Paffenholz et al, 2016; True & Riveros-Morales, 2019). Dessa faktorer är viktiga för åstadkommandet av hållbar fred, vilket indikerar hur kvinnors deltagande kan bidra till detta (Nilsson, 2012). Forskning visar även att jämställdhet kan vara en faktor som bidrar till hållbar fred samt att jämställda samhällen är mer fredliga än icke-jämställda samhällen (Krause et al, 2018). Därigenom kan kvinnors deltagande i fredsprocesser skapa möjligheter för att närma sig ett mer jämställt samhälle och i sin tur hållbar fred.

Krause et al (2018:993) undersöker sambandet mellan kvinnors formella deltagande i fredsprocesser och hållbar fred genom en statistisk analys av 216 fredsavtal mellan åren

1975-2011. Kvinnor signerade 13 fredsavtal i sex fredsprocesser mellan åren 1975-2011. Dessa är the DR Congo 2003, El Salvador 1992, Guatemala 1996, Liberia 2003, Papua New Guinea 2001 och the UK/ Northern Ireland 1998 (Krause et al, 2018:994). Resultaten visar att fredsavtal som signerats av minst en kvinna korrelerar positivt med hållbar fred och har högre implementeringsgrad än avtal utan kvinnliga *signatories* (Krause et al, 2018). Studien visar även att samarbete mellan kvinnor i officiella förhandlingar och kvinnor från civilsamhället är centralt för att nå hållbar fred (Krause et al, 2018). Vidare visar forskning att kvinnor som deltar i officiella fredsförhandlingar har störst inflytande när de ingår i delegationer med enbart kvinnor. Detta då de framförallt kan påverka förhandlingarna när de ingår i koalitioner med andra som delar liknande intressen. Kvinnor som innehar observationsstatus i de officiella förhandlingarna har visat sig ha mycket begränsad möjlighet till inflytande (Paffenholz et al, 2016:56). Detta går i linje med forskning som visar att kvinnor har som mest inflytande vid samarbete mellan kvinnor på olika nivåer i fredsprocessen (Krause et al, 2018; True & Riveros-Morales, 2019). Vidare visar forskning att när kvinnor deltar i officiella konsultationer kan inflytande utövas först när gemensamma intressen formuleras samt vid nära samarbete med medlare och internationella aktörer (Paffenholz et al, 2016). Det framgår dock tydligt att kvinnors formella deltagande i fredsprocesser ger begränsat inflytande. Genom samarbete mellan aktörer på olika nivåer i fredsprocessen och genom formulering av gemensamma intressen finns dock utrymme att utöva inflytande över fredsprocessen och fredsförhandlingarna. Detta kan exemplifieras av fredsprocessen i Kenya år 2008 då kvinnor från olika grupper med olika ståndpunkter kunde enas kring en gemensam position och därtill skapa sig inflytande (Paffenholz, 2014:82). Forskning om kvinnors informella deltagande i fredsprocesser visar att det är svårare att utöva inflytande genom informella metoder då avståndet från de officiella förhandlingarna är större. Då kvinnor inte sällan exkluderas från formellt deltagande i fredsprocesser är informellt deltagande den form av deltagande som kvinnor främst deltar i (Paffenholz et al, 2016; Krause et al, 2018). Forskning visar att när kvinnor deltar i workshops och i massaktioner kan de påverka förhandlingarna genom formulering av gemensamma intressen. Det är även belagt att kvinnors deltagande i massaktioner inte påverkar fredsprocesser negativt (Paffenholz et al, 2016). Genom deltagande i inkluderande kommissioner i implementeringsprocessen kan kvinnor skapa möjligheter till fortsatt inflytande, vilket inte sällan möjliggörs av att

fredsavtalet redan innehåller GSP (Paffenholz et al, 2016). Detta indikerar att vad som inkluderas i fredsavtalet utgör en viktig aspekt för möjligheter till fortsatt inflytande.

Att hållbar fred möjliggörs av samarbete mellan kvinnor på olika nivåer i fredsprocessen (Krause et al, 2018) går i linje med forskning som visar att hållbar fred även möjliggörs av samarbete mellan representanter från civilsamhället och officiella förhandlare (Nilsson, 2012; Paffenholz, 2014). Då forskning visar att ett brett deltagande av samhällliga parter i fredsprocesser leder till hållbar fred kan förstås att en större inkludering av kvinnor i processen som del av ett bredare deltagande bidrar till hållbar fred (Nilsson, 2012:258). Forskning visar även att kvinnors informella- och formella deltagande i fredsprocesser ökar chansen för inkludering av *gender sensitive provisions* (GSP) i det slutgiltiga avtalet (True & Riveros-Morales, 2019) samt att avtal som signerats av minst en kvinna har högre implementeringsgrad än avtal utan kvinnliga *signatories* (Krause et al, 2018). Innehåll i avtal är en viktig komponent för möjligheten att nå hållbar fred (Badran, 2014), vilket indikerar att kvinnors deltagande kan bidra till hållbar fred genom att de påverkar det substantiella innehållet i fredsavtalet.

2.4 Innehåll i fredsavtal

Forskning visar att vad som inkluderas i fredsavtalet spelar stor roll för dess implementering och möjlighet att nå hållbar fred (Paffenholz, 2014; Joshi et al, 2015). Bestämmelser om konstitutionella förändringar, amnesti och *power sharing* implementeras i hög utsträckning (Joshi et al, 2015:556; Hartzell & Hoddie, 2003). Fredsavtal som signerats av kvinnor inkluderar fler bestämmelser om politiska, sociala och ekonomiska reformer än avtal som enbart signerats av män (Krause et al, 2018:1001). Innehåll i avtal är en viktig aspekt vad gäller implementering av fredsavtal och dess hållbarhet, framförallt betonas att specifika snarare än generella bestämmelser implementeras i högre utsträckning (Paffenholz, 2014; Joshi et al, 2015). Forskning visar även att fredsavtal som innehåller fler strukturella och procedurella bestämmelser löper mindre risk att återgå till konflikt samt att välde signerade fredsavtal ökar sannolikheten att nå hållbar fred (Badran, 2014:204). Strukturella bestämmelser har som mål att synliggöra strukturella orsaker till konflikten och betonar ofta

fredsbyggande metoder. Procedurella bestämmelser är temporära och strävar efter att underlätta insatser givna i strukturella bestämmelser (Badran, 2014:196). Vidare visar forskning att freden blir stabilare ju längre den varar, vilket tyder på att “cooperation promotes further cooperation” (Badran, 2014:204) som dessutom går i linje med forskning som visar att ett brett deltagande i fredsprocessen bidrar till hållbar fred (Nilsson, 2012). Sammanfattningsvis kan sägas att vilka och hur många bestämmelser som inkluderas i fredsavtalet påverkar fredsavtalets implementering samt möjlighet att nå hållbar fred. Forskning visar även att vad som inkluderas till stor del beror på vilka som deltar i fredsprocessen. När representanter från civilsamhället deltar inkluderas fler bestämmelser som säkerställer fortsatt civilsamhälleligt inflytande under och efter implementeringsprocessen, medan kvinnors deltagande inte sällan bidrar till inkludering av GSP (Paffenholz, 2014; Nilsson, 2012; True & Riveros-Morales, 2019).

Gender sensitive provisions

Forskningen om kvinnors deltagande i fredsprocesser liknar forskningen om civilsamhällets deltagande. En skillnad mellan dessa två ansatser består av är vad som inkluderas i fredsavtalet. GSP innefattar bestämmelser med referenser till “*gender, woman/women, girl(s), sex (es), female(s), mother, widow(s), daughter(s), pregnancy, maternity, and marriage, and and/or issues uniquely, predominantly or specifically affecting women in conflict and peace*” (True & Riveros-Morales, 2019:27). Det var först på 1990-talet som GSP togs upp på agendan som konsekvens av att kvinnors situation i konflikter kom att bli ett ämne som diskuterades allt mer (Carey, 2001:57). Några våldsbrott som kvinnor och flickor systematiskt utsätts för i konflikter är sexuellt våld, påtvingad prostitution- och graviditet, sterilisering och mord. Inom forskning om fred och konflikt är det således av vikt att ta kvinnors säkerhet i beaktande (Carey, 2001:51, 57). Av 98 fredsavtal mellan åren 2000-2016 innehöll 49 % av dessa GSP (True & Riveros-Morales, 2019:28). Forskning visar att kvinnors informella- och formella deltagande i fredsprocesser samt kvinnors politiska deltagande är av stor vikt för inkludering av GSP i fredsavtal (True & Riveros-Morales, 2019:33). Effekten av att inte ha något kvinnligt deltagande överhuvudtaget visar en sannolikhet på 0 % för inkludering av GSP, medan effekten av att ha maximalt kvinnligt deltagande visar på 100 % sannolikhet för detta (True & Riveros-Morales, 2019:35). Annan

forskning visar att det har skett en ökning av GSP i fredsavtal sedan resolution 1325 och av 585 fredsavtal mellan åren 1990-2010 innehöll 16 % GSP (Bell & O'Rourke, 2010:942).

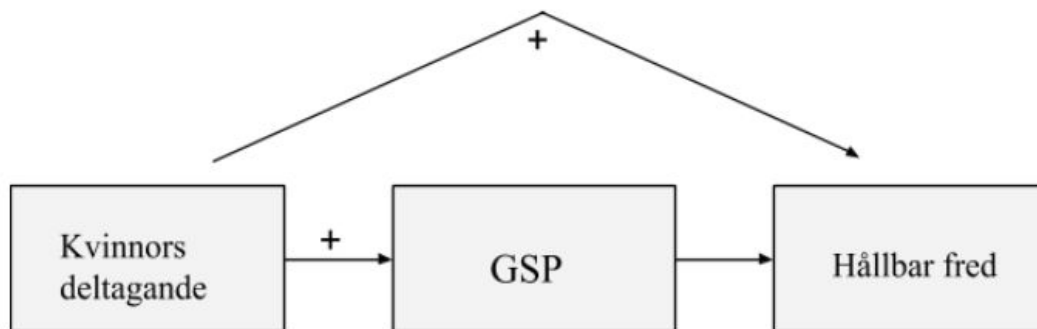
True och Riveros-Morales (2019:36) menar att GSP potentiellt kan spela roll för implementering av fredsavtalet och i sin tur hållbar fred. Det går vidare i linje med att sannolikheten för inkludering av GSP ökar när kvinnor deltar i fredsprocessen och att fredsavtal signerade av kvinnor har en högre implementeringsgrad än snittet (True och Riveros-Morales, 2019; Krause et al, 2018:1002). Då forskning visar att specifika, strukturella och procedurella bestämmelser som berör sociala aspekter ökar sannolikheten att åstadkomma hållbar fred finns skäl att förvänta sig att GSP även bidrar till detta. För att bidra med ny kunskap om sambandet mellan kvinnors deltagande i fredsprocesser och hållbar fred är det relevant att undersöka om det finns ett positivt samband mellan GSP och hållbar fred.

3. Teoretiskt avstamp

Forskning om kvinnors deltagande i fredsprocesser visar att kvinnor har som mest inflytande när gemensamma intressen formuleras. En del av ett gemensamt intresse kan vara inkludering av GSP i fredsavtal, främst då forskning visar att sannolikheten att fredsavtal innehåller GSP ökar när kvinnor deltar i fredsprocessen (Paffenholz et al, 2016; True & Riveros-Morales, 2019). Att kvinnors deltagande kan bidra till tillvaratagandet av kvinnors intressen går i linje med teorin om närvarans politik. Enligt teorin om närvarans politik bidrar kvinnors deskriptiva representation till att kvinnliga intressen representeras och tillvaratas, dvs. till kvinnors substantiella representation (Wängnerud, 2009). Med detta menas att antalet kvinnor som är representerade påverkar huruvida kvinnors intressen tillvaratas. Då GSP är bestämmelser som innehåller referenser till kvinnor, genus och sexuellt våld är det relevant att behandla inkludering av GSP som kvinnliga intressen i detta avseende. I kombination med forskning som visar kvinnors deltagande kan bidra till hållbar fred genom såväl representation av fler intressen som benägenhet till samarbete med fler parter finns belägg att förvänta sig ett positivt samband mellan GSP och hållbar fred (Krause et al, 2014). Andra belägg går att finna i Badrans (2014:196) *peace agreement theory* som betonar att fredsavtal som inkluderar ett brett innehåll av bestämmelser bidrar till ökad kvalitet i fredsavtalet som i

sin tur kan bidra till hållbar fred. Vidare betonas att fredsavtal vars innehåll berör sociala, ekonomiska och politiska aspekter även kan bidra till att fredsavtalet ges ökad legitimitet (Badran, 2014). GSP kan vidare bidra till att öka kvinnors inflytande i implementeringsprocessen samt skapa möjligheter att öka kvinnors politiska representation (Paffenholz et al, 2016; Krause et al, 2018). Således kan GSP bidra till ett mer jämställt samhälle efter konflikt, vilket i forskning har visats vara en faktor som kan bidra till hållbar fred (Krause et al, 2018:986). Denna studie ämnar att med avstamp i ovan teorier undersöka om det finns ett positivt samband mellan GSP i fredsavtal och hållbar fred. Sammanfattningsvis kan konstateras att kvinnors deltagande kan bidra till hållbar fred och inkludering av GSP i fredsavtal. Då innehåll i fredsavtal utgör en viktig aspekt för möjligheten att åstadkomma hållbar fred finns belägg att förvänta sig ett positivt samband mellan GSP i fredsavtal och hållbar fred. Studiens teoretiska avstamp konkretiseras i nedan kausala modell.

Kausal modell

3.1 Syfte, frågeställning och hypoteser

Syfte

Syftet med denna studie är att empiriskt undersöka om det finns ett samband mellan *gender sensitive provisions* (GSP) i fredsavtal och hållbar fred. Genom detta kommer en empiriskt utforskad del av teorin om kvinnors deltagande i fredsprocesser och hållbar fred att testas. Forskning visar att inkludering av GSP till stor del möjliggörs av kvinnors deltagande i fredsprocesser och i sin tur möjliggör för kvinnors fortsatta inflytande (True & Riveros-Morales, 2019; Paffenholz et al, 2016). För att bidra med ny kunskap om kvinnors deltagande i fredsprocesser och hållbar fred är det relevant att undersöka om GSP kan vara en förklaringsfaktor till hur kvinnors deltagande i fredsprocesser kan bidra till hållbar fred.

Frågeställning

Finns det ett positivt samband mellan *gender sensitive provisions* i fredsavtal och hållbar fred?

Hypoteser

Hypotes (1) Det finns ett positivt samband mellan GSP och hållbar fred.

Hypotes (2) Ju fler GSP ett fredsavtal innehåller, desto större sannolikhet att nå hållbar fred.

4. Metod och data

För att undersöka sambandet mellan GSP och hållbar fred kommer studien att byggas på en statistisk design och genomföras genom en statistisk analys. Vid studier av bivariata- och multivariata samband om orsak och verkan är statistisk analys den metod som lämpar sig bäst (Esaiasson et al, 2012:347). Genom en statistisk analys kan en dra generella slutsatser om sambandets korrelation, men inte om dess kausalitet. Tidigare forskning om kausaliteten i sambandet kan komplettera denna studie, likväl som denna studie kan komplettera tidigare forskning. Den statistiska analysen kommer att göras genom en linjär regressionsanalys då den passar sig bäst när en ska försöka förklara något med många fall och i sin tur kontrollera för alternativa förklaringar (Teorell & Svensson, 2010:184). Utöver en vanlig linjär regressionsanalys genomförs en linjär regressionsanalys med kluster, där analysenheter från ett och samma land blir en grupp (kluster) för att kontrollera om egenskaper hos specifika länder påverkar resultatet. Valet att inte genomföra en logistisk regression görs då resultatet av en logistisk regression liknar resultatet av linjära regressionsanalyser, fastän en logistisk regressionsanalys ger något mer korrekta resultat. Då GSP kan ses som en mellanliggande variabel mellan kvinnors deltagande och hållbar fred skulle en stiganalys kunna genomföras. På grund av brist på tillgänglig data vad gäller kvinnors deltagande i fredsprocesser genomförs inte en sådan. I denna studie undersöks enbart den direkta effekten av GSP på hållbar fred. Kvinnors deltagande skulle kunna ha en indirekt effekt på hållbar fred genom GSP. En stiganalys skulle således kunna påvisa den totala effekten av kvinnors deltagande och GSP på hållbar fred (jfr Esaiasson et al, 2012:384). Givet ramen för denna studie genomförs inte detta, men det öppnar upp för vidare forskning.

4.1 Material och urval

I tidigare forskning om hållbar fred har framförallt data från Uppsala Conflict Data Program (UCDP) använts (Krause et al, 2018; Nilsson, 2012). Med stöd i tidigare forskning används data från UCDP då det är etablerat inom forskning om fred och konflikt. För data om GSP kommer PA-X Women databas att användas. Den innehåller mest information om innehåll i fredsavtal vad gäller GSP och då syftet med denna studie är att undersöka sambandet mellan GSP och hållbar fred är det legitimt att använda denna databas. Tidigare forskning om GSP

har även använt sig av PA-X Women (True & Riveros-Morales, 2019; Bell & O'Rourke, 2010).

I UCDP:s Peace Agreement Dataset finns data om 216 fredsavtal som berör konflikter aktiva under perioden 1989-2005. PA-X Women dataset består av fredsavtal som innehåller referenser till *women*, *gender* och/eller *sexual violence*. Mellan åren 1990-2010 finns insamlad data om 225 fredsavtal i PA-X Women, även fredsavtal som inte är signerade. För att systematiskt samla in enhetlig data om vardera fredsavtal har ett nytt dataset skapats som innehåller de fredsavtal som finns med i både UCDP Peace Agreement Dataset och PA-X Women. Det nya datasetet innehåller 58 fredsavtal signerade mellan åren 1991-2009 som berör konflikter aktiva under perioden 1989-2005. Det är således ett totalurval gjort på basis av datatillgänglighet.

Metoddiskussion

Det finns inte enhetlig data om alla fredsavtal som signerades mellan åren 1990-2010, vilket har lett till ett bortfall av fredsavtal. Att det resulterade i relativt få fredsavtal var något som inte förväntades och bör därav diskuteras. En aspekt kan vara att resterande fredsavtal i UCDP inte innehåller GSP och därav inte finns med i PA-X Women. Om detta hade varit säkerställt hade resterande fredsavtal i UCDP kunnat inkluderas i analysen. En anledning till varför PA-X Women innehåller fredsavtal som inte finns med i UCDP är då PA-X Women även inkluderar osignerade fredsavtal, *ceasefire agreement* och *peace process agreements* i större utsträckning än UCDP. Trots att det nya datasetet bara innehåller 58 fredsavtal kan en med säkerhet säga att fredsavtalen är signerade och relevanta att ha med i en analys om effekten av GSP på hållbar fred. Avgränsningen var nödvändig då det är av stor vikt att ha systematisk och enhetligt insamlad data. Fredsavtalen i denna analys berör konflikter i 24 länder och då alla konflikter och länder är olika är det av vikt att ha det i åtanke. Utfallet hållbar fred kan bero på aspekter som inte tas i hänsyn i denna studie och i vissa fall kan stridande parter ha återgått till konflikt efter en femårsperiod. Givet ramen för denna studie inkluderas inte det i analysen. Studien kan trots det bidra med ny kunskap om sambandet mellan GSP i fredsavtal och hållbar fred. Genom att undersöka sambandet genom två olika linjära regressionsanalyser kan sambandet förklaras än mer, vilket är relevant i avseendet att

sambandet inte har undersökts empiriskt tidigare. Resultaten kan vidare bidra med ny kunskap på området och framförallt skapa incitament för vidare forskning om detta samband.

4.2 Variabler, operationalisering och validitet

Beroende variabel: Hållbar fred

Vad är egentligen *hållbar* fred? Det finns inget rakt svar på den frågan. Forskning visar dock att risken för återgång till konflikt efter ett fredsavtal minskar drastiskt om freden har varat i fem år (Licklider, 1995:686; Hartzell, Hoddie & Rothchild, 2001:195, 184; Badran, 2014:212). Tidigare forskning har till stor del operationaliserat hållbar fred genom antal dagar, månader eller år utan konflikt (Krause et al, 2018; Nilsson, 2012). På så vis kan indikationer ges för hur länge freden kan tänkas vara givet olika faktorer. Givet ramen för denna studie kommer hållbar fred att definieras genom att endast ta hänsyn till de stridande parterna som fredsavtalet berör. Den operationaliseras genom om de stridande parterna som fredsavtalet berör har återgått till konflikt eller inte inom en femårsperiod efter att fredsavtalet signerades. Variabeln är dikotom och kodad 0 om parterna har återgått till konflikt och 1 om de *inte* har återgått till konflikt inom en femårsperiod efter att fredsavtalet signerades. Notera att hållbar fred i denna studie bara tar hänsyn till de stridande parterna som fredsavtalet berör och inte om en konflikt mellan andra parter pågår i samma land. Hur situationen ser ut i landet idag tas inte i hänsyn då vi inte kan säga vilken effekt GSP kan ha haft på det utfallet.

Oberoende variabel: Gender sensitive provisions

Studiens oberoende variabel är *gender sensitive provisions* (GSP), vilket är bestämmelser eller förordningar i fredsavtal som innehåller referenser till kvinnor, genus och sexuellt våld. GSP operationaliseras genom PA-X Women där det finns insamlad data om GSP i fredsavtal inom 53 områden/kategorier (se appendix A). Variablerna är kodade 1 om det finns referenser till *women*, *gender* eller *sexual violence* och 0 om sådana referenser saknas. Detta görs till ett index från 0-53. Genom PA-X Women kan en *inte* se antalet GSP som ett fredsavtal innehåller, men inom hur många kategorier det finns referenser till GSP.

Kontrollvariabler

I tidigare forskning om fredsavtal och hållbar fred kontrolleras inte sällan BNP/capita, demokrati, om fredsavtalet är ett *comprehensive peace agreement* (CPA) och om det innehåller *power sharing provisions*. Dessa har visat sig påverka utfallet hållbar fred (Krause et al, 2018; Badran, 2014). Då ekonomisk utveckling inte sällan går i linje med högre grad av jämställdhet kan högre BNP/capita även påverka inkludering av GSP (Krause et al, 2018:996). Vidare kan demokrati även påverka inkludering av GSP då kvinnor tenderar att ha större möjligheter till politisk representation i demokratiska än icke-demokratiska stater (Sundström, Paxton, Wang & Lindberg, 2017:330). Då GSP till stor del möjliggörs av kvinnors formella deltagande i fredsprocesser och politiska representation finns skäl att förvänta sig att högre grad av demokrati bidrar till inkludering av GSP (True & Riveros-Morales, 2019). Att fler parter inkluderas i CPA's kan påverka fredsavtalets innehåll och således inkludering av GSP (Paffenholz, 2014). *Power sharing provisions* tillkommer efter förhandlingar och då bestämmelser om sociala, politiska och ekonomiska reformer är vanliga i fredsavtal signerade av kvinnor kan detta även påverka sannolikheten för inkludering av GSP (Krause et al, 2018).

BNP/capita

Data om BNP/capita är hämtad från World Bank data beräknad med värdet på US dollar år 2010. Vardera lands BNP/capita är taget för det år som fredsavtalet signerades. Tre undantagsfall pga brist i data: Somalia (1993, 2008) och Kambodja (1991). Dessa är tagna från UN Data, dock med värdet på US dollarn för år 2019. Därav konverterades värdet till vad US dollarn var värd 2010. Variabeln BNP/capita är logaritmerad och centrerad för att normalfördelningen kring medelvärdet ska bli jämnare. Att variabeln är logaritmerad betyder att ökningarna från ett lågt BNP/capita har större betydelse än ökningarna av ett redan högt BNP/capita. Värdet 0 motsvarar medelvärdet (6.97) för det logaritmerade värdet av variabeln.

Demokrati

Grad av demokrati operationaliseras genom *Varieties of Democracy* (V-Dem) och deras *deliberative democracy index* som går från 0 (låg grad av deliberativ demokrati) till 1 (hög grad av deliberativ demokrati). Indexet tar hänsyn till grad av valdemokrati samt hur beslutsfattande sker i respektive land. Den utgör om än ett bredare perspektiv av måttet av

demokrati då det tar i hänsyn hur processen ser ut och hur dialog förs vid beslutsfattande. Vardera lands grad av demokrati är taget för det år som fredsavtalet signerades. Valet att använda *deliberative democracy index* istället för *electoral democracy index* grundas i att det ger en mer nyanserad bild av det demokratiska läget i respektive land samt att *deliberative democracy index* även tar grad av *electoral democracy* i hänsyn (Varieties of Democracy, 2019)

Comprehensive peace agreements (CPA):

I UCDP Peace Agreement dataset finns en variabel som indikerar om fredsavtalet är *dyadic* eller *comprehensive*. I *dyadic peace agreements* exkluderas minst en av de stridande parterna, medan alla stridande parter inkluderas i CPA (UCDP). I den statistiska analysen görs denna till en dummyvariabel där CPA är kodade 1 medan *dyadic peace agreements* är kodade 0.

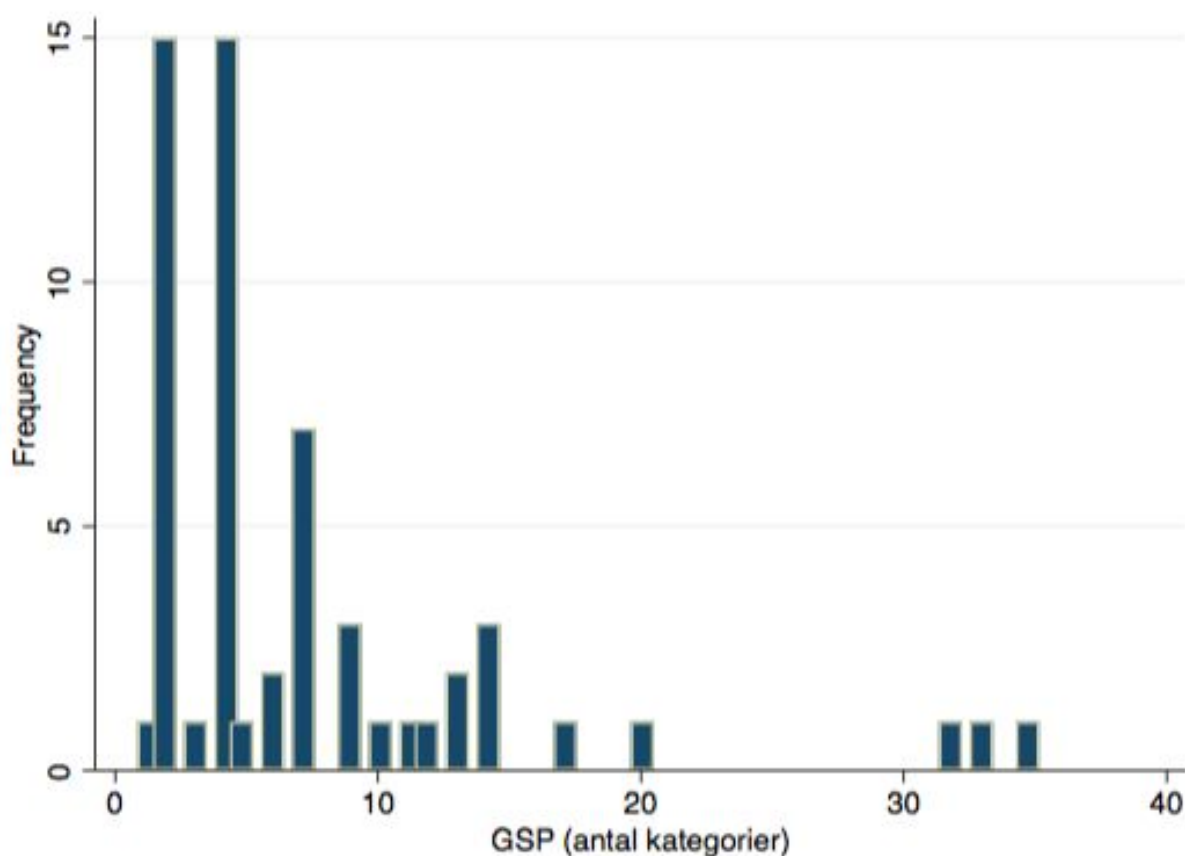
Power sharing provisions

I UCDP Peace Agreement dataset finns även data om innehåll i fredsavtal. Data om *power sharing provisions* finns vad gäller *local power sharing provisions* samt *governmental power sharing provisions*. Detta görs till en kategorisk variabel i den statistiska analysen där 0 motsvarar inga *power sharing provisions*, 1 motsvarar en bestämmelse av antingen *local-* eller *governmental power sharing* och 2 motsvarar både *local-* och *governmental power sharing*.

5. Resultat

Alla fredsavtal innehåller GSP inom minst en kategori och i snitt innehåller fredsavtalen GSP inom 7.3 kategorier av 53 möjliga (se appendix A). Av medelvärdet framgår att det är få fredsavtal som innehåller GSP inom många kategorier. Det fredsavtal som innehåller GSP inom flest kategorier är *Inter-Congolese Political Negotiations - The Final Act* som signerades år 2003 i Demokratiska Republiken Kongo, vilket innehåller GSP inom 35 kategorier. Fredsavtalet med minst GSP signerades år 2008 i Centralafrikanska Republiken, vilket innehåller GSP inom en kategori. I diagram 1 visas fördelningen av antalet kategorier inom vilka fredsavtalen innehåller GSP.

Diagram 1: Antal kategorier av GSP i fredsavtal

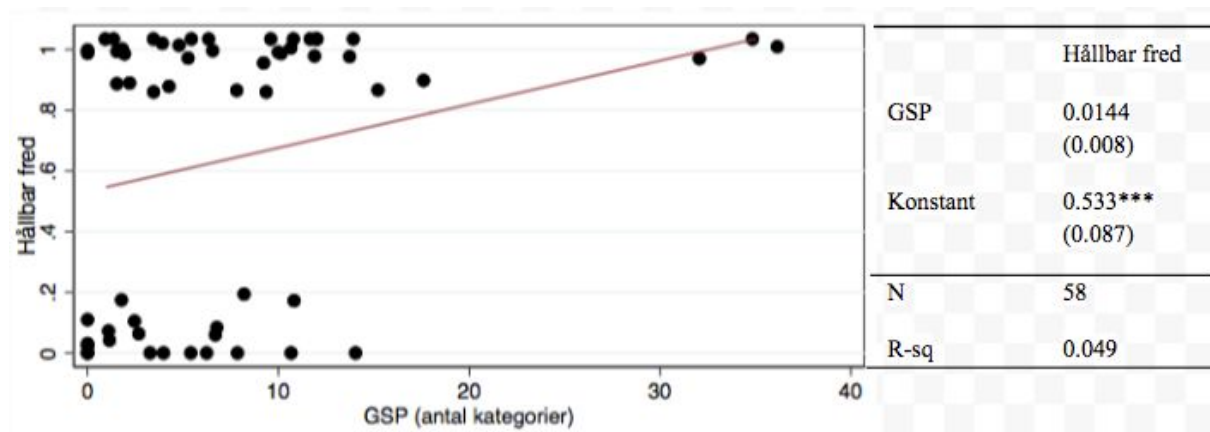
Vad som framgår i diagram 1 är att få fredsavtal innehåller GSP i fler än 20 kategorier. Dessutom framgår att majoriteten av fredsavtalen innehåller GSP inom 2-10 kategorier, vilket även medelvärdet på 7.3 kategorier indikerar. Resultatet visar att fredsavtal oftare innehåller GSP inom få kategorier, trots att en ökning av GSP har ägt rum sedan 1990 (Bell & O'Rourke, 2010). Vidare visar resultaten att 37 fredsavtal (67.79%) resulterade i hållbar fred

mellan de parter som fredsavtalet berörde, medan 21 fall (36.21%) återgick till konflikt. Som tidigare nämnt tas inte i hänsyn om det pågår konflikt i landet mellan andra parter.

Bivariat samband

Resultatet av en bivariat regressionsanalys mellan GSP och hållbar fred visar ett positivt samband, vilket demonstreras i tabell 1. Resultatet av den bivariata regressionsanalysen är icke-signifikant och som tydligt visas är det ett fåtal fredsavtal med många GSP som har åstadkommit hållbar fred som föranleder detta samband. Att resultatet är icke-signifikant betyder att effekten kan vara noll, alltså att ett samband inte finns.

Tabell 1: Resultat av bivariat regressionsanalys. Ostandardiserade b-koefficienter. Standardfel i parenteser. Beroende variabel: Hållbar fred

Fastän alla fredsavtal som innehåller GSP i fler än 17 kategorier har åstadkommit hållbar fred visar resultatet att många fredsavtal med få GSP även har åstadkommit hållbar fred. Tabell 1 visar även att konstanten på 0.533 är signifikant, vilket kan indikera att fredsavtal utan GSP har ca 53 % sannolikhet att nå hållbar fred. Trots icke-signifikanta resultat kan konstateras att inga fredsavtal som innehåller GSP inom fler än 17 kategorier har återgått till konflikt inom en femårsperiod. Detta resultat kan ge indikationer på att ett samband existerar, men det går inte att genom denna analys säkerställa detta. Som redan konstaterat beror utfallet hållbar fred på många olika faktorer och kan inte bara förklaras av GSP. Därav är det relevant att kontrollera för faktorer som kan påverka det ursprungliga sambandet mellan GSP och hållbar fred.

Korrelation

Resultatet av hur samtliga variabler korrelerar med varandra visas i korrelationsmatrisen i tabell 2. Detta kan ge en indikation på hur de olika variablerna samvarierar, men det säger ingenting om kausala samband. Huruvida variablerna korrelerar kommer att påverka de kommande regressionsanalyserna.

Tabell 2: Korrelationsmatris

	Hållbar fred	GSP	BNP/capita	Demokrati	CPA
Hållbar fred					
GSP	0.2217				
BNP/capita	0.3449	0.0074			
Demokrati	0.0183 ¹	-0.1198	0.5920		
CPA	0.1144	-0.1283	-0.1896	-0.2912	
Power sharing	0.1092	0.2101	0.0099	-0.2530	-0.3429

Korrelationsmatrisen visar att alla oberoende variabler korrelerar positivt med hållbar fred, dock med olika styrka. Som kan utläsas är det GSP och BNP/capita som har starkast korrelation med hållbar fred. Ett resultat som inte förväntades är att demokrati korrelerar svagt med hållbar fred samt negativt med GSP. Då CPA och demokrati korrelerar positivt med hållbar fred och negativt med GSP kommer det ursprungliga sambandet att bli mer positivt i kommande regressionsanalyser och kan vidare påverka resultatet. Att både CPA och demokrati korrelerar negativt med GSP stödjer inte de teoretiska antagandena om att dessa skulle möjliggöra för inkludering av GSP. För att vidare undersöka sambandet genomförs två multivariata regressionsanalyser.

¹ Demokrati mätt genom V-dems *electoral democracy index* visar också en negativ korrelation till GSP och positiv korrelation till hållbar fred. Demokrati mätt genom Polity IV visar å andra sidan en negativ korrelation till hållbar fred och positiv till GSP.

Multivariat linjär regressionsanalys

Resultatet av en multivariat regressionsanalys visar fortsättningsvis ett positivt samband mellan GSP och hållbar fred. Trots att sambandet mellan GSP och hållbar fred fortsatt är positivt i den multivariata regressionsanalysen är resultaten icke-signifikanta. I tabell 3 visas hur sambandet förändras vid kontroll för andra möjliga oberoende variabler. Detta görs för att tolka hur det ursprungliga sambandet mellan GSP och hållbar fred förändras vid kontroll för alternativa förklaringsfaktorer.

Tabell 3: Resultat av multivariat regressionsanalys. Ostandardiserade b-koefficienter. Standardfel i parenteser. Beroende variabel: Hållbar fred.

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
GSP	0.0144 (0.008)	0.0142 (0.007)	0.0147 (0.008)	0.0156 (0.008)	0.0135 (0.008)	0.0135 (0.008)
BNP/capita (log)		0.122** (0.043)				0.167** (0.054)
Demokrati			0.144 (0.417)			-0.458 (0.544)
CPA				0.140 (0.126)		0.215 (0.137)
Power sharing					0.0631 (0.129)	0.0968 (0.138)
Konstant	0.533*** (0.087)	0.534*** (0.083)	0.492** (0.147)	0.446*** (0.117)	0.520*** (0.092)	0.512* (0.233)
N	58	58	58	58	58	58
Adj. R-sq.	0.032	0.137	0.017	0.036	0.019	0.169

* $p < 0.05$ ** $p < 0.01$ *** $p < 0.001$

I tabell 3 visas resultatet från sex olika regressionsmodeller. I modell 1 visas sambandet mellan GSP och hållbar fred, vilket är samma resultat som visas i tabell 1. I modell 2 kontrolleras det ursprungliga sambandet med BNP/capita. Resultatet visar att effekten av BNP/capita på hållbar fred är positiv, vilket indikerar att ju högre BNP/capita desto större sannolikhet att nå hållbar fred. Sambandet mellan GSP och hållbar fred är fortsatt icke-signifikant i modell 2, medan sambandet mellan BNP/capita och hållbar fred är

signifikant. Notera att variabeln BNP/capita är logaritmerad och centrerad, vilket betyder att värdet 0 motsvarar medelvärdet av variabeln. I modell 3 kontrolleras det ursprungliga sambandet med grad av demokrati. Resultatet är icke-signifikant, vilket indikerar att effekten kan vara noll.² Det pekar på att högre grad av demokrati ökar sannolikheten att nå hållbar fred, men minskar sannolikheten för inkludering av GSP. I modell 4 kontrolleras det ursprungliga sambandet med CPA. Resultatet är icke-signifikant, vilket även här indikerar att effekten kan vara noll. En kan se att CPA kan öka sannolikheten att nå hållbar fred, medan sannolikheten att CPA's inkluderar fler GSP minskar. I modell 5 kontrolleras det ursprungliga sambandet med *power sharing provisions* som också visar icke-signifikanta resultat. Resultaten tyder på ett positivt samband mellan *power sharing provisions* och hållbar fred samt att fredsavtal som innehåller *power sharing provisions* i viss mån även innehåller GSP. Notera att variabeln *power sharing* är kategorisk och går från 0-2. Således pekar resultaten på att om fredsavtal innehåller *power sharing provisions* inom ytterligare en kategori ökar sannolikheten att nå hållbar fred med ca 6 %. I modell 6 kontrolleras det ursprungliga sambandet med samtliga oberoende variabler. Alla resultat är icke-signifikanta, förutom effekten av BNP/capita. Därtill visas positiva samband mellan alla oberoende variabler och hållbar fred, förutom demokrati. Vidare visas att resultatet kan förklara ca 16 % av variationen i den beroende variabeln. Resultaten är till stor del icke-signifikanta och kan därav inte bidra med förklaringar till det ursprungliga sambandet i denna analys. Effekten av demokrati på hållbar fred blev negativ vid kontroll för BNP/capita (se appendix C). Korrelationskoefficienten för hållbar fred och BNP/capita är 0.5920, vilket kan tyda på att de tar ut varandra i regressionsanalysen. Av resultaten i tabell 3 framkommer att det är enbart BNP/capita som en med säkerhet kan säga har effekt på det ursprungliga sambandet, vilket går emot hypotes (1) och hypotes (2) om att det finns ett positivt samband mellan GSP och hållbar fred samt att antalet GSP spelar roll för utfallet hållbar fred.

² Demokrati operationaliserat genom Polity IV samt V-dems *electoral democracy index* visar även icke-signifikanta resultat.

Multivariat linjär regressionsanalys med kluster

De 58 fredsavtal som utgör analysenheterna i denna studie berör konflikter i 24 länder (se appendix B). Det finns exempelvis sex fredsavtal som berör konflikten i Guatemala, medan det för konflikten i Kambodja bara finns ett. För att kontrollera om detta påverkar studiens resultat genomförs en linjär regressionsanalys där varje land blir en grupp (kluster). I denna analys anpassas standardfelet till antalet kluster, vilket är en teknik för att undvika skevhet i standardfelet. Denna analys görs då fler observationer i mitt dataset är kopplade till varandra, i detta fall att de berör fredsavtal i samma land (jfr Teorell & Svensson, 2007:153). I tabell 4 visas resultatet för den linjära multivariata regressionsanalysen med kluster. Se appendix C för regressionsanalys med alla variabler i samma analys.

Tabell 4: Resultat av multivariat regressionsanalys med kluster. Ostandardiserade b-koefficienter. Robust standardfel i parenteser. Beroende variabel: Hållbar fred.

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
GSP	0.0144* (0.005)	0.0142* (0.005)	0.0147* (0.006)	0.0156** (0.005)	0.0135 (0.007)	0.0135* (0.005)
BNP/capita (log)		0.122* (0.047)				0.167** (0.054)
Demokrati			0.144 (0.388)			-0.458 (0.693)
CPA				0.140 (0.205)		0.215 (0.230)
Power sharing					0.0631 (0.167)	0.0968 (0.185)
Konstant	0.533*** (0.109)	0.534*** (0.095)	0.492** (0.151)	0.446** (0.170)	0.520*** (0.119)	0.512 (0.312)
N	58	58	58	58	58	58
Adj. R-sq	0.032	0.137	0.017	0.036	0.019	0.169

*p<0.05, **p<0.01 ***p<0.001

Tabell 4 visar att resultatet för sambandet mellan GSP och hållbar fred är signifikant. I modell 1 visas ett signifikant samband mellan GSP och hållbar fred och att sannolikheten för att nå hållbar fred ökar med 1.4 % om GSP läggs till i ytterligare en kategori. Vidare i modell 2-6 visas samma resultat som i tabell 3, men med förändrat standardfel. Resultaten för det ursprungliga sambandet är i denna analys signifikant, förutom vid kontroll för *power sharing provisions* i modell 5. I modell 6 kvarstår ett positivt samband mellan GSP och hållbar fred samt mellan BNP/capita och hållbar fred, vilka är signifikanta. I modell 1 visar resultaten på att sannolikheten att nå hållbar fred ökar med 1.4 % om GSP läggs till i ytterligare en kategori, medan det i modell 6 visar en sannolikhet på 1.3 %. Efter kontroll för alternativa förklaringsfaktorer kvarstår att GSP har effekt på hållbar fred. Detta resultat går i linje med hypotes (1) och hypotes (2), att det finns ett positivt samband mellan GSP och hållbar fred samt att ju fler GSP fredsavtalet inkluderar, desto större sannolikhet att åstadkomma hållbar fred.

6. Analys

Resultaten som presenteras i tabell 3 och tabell 4 visar samma resultat, men med förändrad signifikansnivå. Att resultatet är signifikant i tabell 4 kan förklaras av att det inom ett och samma kluster finns en negativ korrelation. I detta fall betyder det att olika fredsavtal inom ett och samma land har fått olika utfall. Då hållbar fred operationaliseras genom om parterna som fredsavtalet berör har återgått i konflikt eller inte kan sådana skillnader uppstå. Skillnaden kan även förklaras av att det i regressionsanalyser med kluster krävs ett ganska stort antal kluster där 24 kluster i sammanhanget är få. Detta kan leda till att resultaten skiljer sig åt. I den bivariata regressionsanalysen utan kluster framkom ett p-värde på 0.094 (icke-signifikant) medan p-värdet i den bivariata regressionsanalysen med kluster var 0.020 (signifikant). Även om resultatet av den bivariata regressionsanalysen utan kluster är icke-signifikant indikerar p-värdet att det inte är så långt över 0.050-gränsen (att en med 95 % säkerhet kan säga att ett samband existerar). Resultaten visar på att det kan finnas ett positivt samband mellan GSP och hållbar fred, men några säkra slutsatser kan inte dras.

Som redan nämnt visar denna studie på resultat med varierande signifikansnivå vad gäller effekten av GSP på hållbar fred. Oavsett signifikansnivå visar resultaten att sambandet går i en positiv riktning. Sambandets riktning är fortsatt positiv efter kontroll för andra oberoende variabler. Detta kan dock ha föranletts av att demokrati och CPA korrelerar negativt med GSP trots att den förväntade korrelation var positiv. Vid kontroll för samtliga oberoende variabler kvarstår positiva samband mellan respektive oberoende variabel och hållbar fred, med undantaget demokrati. Utöver demokrati går dessa resultat i linje med studiens förväntningar, trots att resultaten inte är signifikanta. Resultaten indikerar att det kan finnas ett positivt samband mellan GSP i fredsavtal och hållbar fred, vilket således går i linje med hypotes (1). Vidare visar resultatet att sannolikheten att nå hållbar fred ökar med 1.3 % om GSP inkluderas i ytterligare en kategori. Detta går således i linje med hypotes (2) om att sannolikheten att nå hållbar fred ökar ju fler GSP fredsavtalet innehåller. Det framkommer dock olika resultat och därav kan inga säkra slutsatser dras om hypoteserna stämmer eller inte. Tidigare forskning har funnit signifikanta positiva samband mellan demokrati, *power sharing provisions*, CPA's och hållbar fred, vilket talar för att det är datasetet i denna studie som föranleder icke-signifikanta resultat (Krause et al, 2018; Hartzell & Hoddie, 2003; Joshi et al, 2015). I tidigare forskning operationaliseras hållbar fred till stor del genom antal dagar/månader/år utan konflikt (Krause et al, 2018; Nilsson, 2012) och i denna studie är variabeln hållbar fred dikotom, vilket kan bidra med förklaringar till variationen i resultaten. Vidare visar resultaten att BNP/capita har effekt på hållbar fred i båda regressionsanalyserna. Då det finns kopplingar mellan ekonomisk utveckling och jämställdhet kan eventuellt jämställdhet ha effekt i sammanhanget (Krause et al, 2018:996), men detta kontrolleras inte i denna analys. Trots olika resultat kan konstateras att inga fredsavtal som innehåller GSP i fler än 17 kategorier har återgått till konflikt, vilket kan ge indikationer på att det finns ett positivt samband mellan GSP och hållbar fred. Vad en med säkerhet kan säga är att hållbar fred möjliggörs av flera olika faktorer.

Att GSP är en faktor som möjliggör åstadkommandet av hållbar fred är fortsatt ett teoretiskt välgrundat antagande. Antagandet görs med stöd i forskning som visar att kvinnors deltagande i fredsprocesser kan bidra till hållbar fred, att kvinnor påverkar det substantiella innehållet i fredsavtal och att vad som inkluderas i fredsavtal är centralt för möjligheten att åstadkomma hållbar fred (Krause et al, 2018; True & Riveros-Morales, 2019; Badran, 2014).

Då resultatet av denna studie pekar på att det kan finnas ett positivt samband mellan GSP och hållbar fred kommer följande analys att betona hur kvinnors deltagande i fredsprocesser genom GSP kan öka sannolikheten att åstadkomma hållbar fred.

Det finns belägg för att kvinnors deltagande i fredsprocesser bidrar till hållbar fred genom inkludering av GSP i fredsavtal. Då forskning visar att GSP kan öka kvinnors deltagande i implementeringsprocessen bidrar detta indirekt till ett brett deltagande i implementeringsprocessen (Paffenholz et al, 2016). Ett brett deltagande i detta avseende kan vidare generera ett större stöd för det slutgiltiga fredsavtalet och i sin tur öka sannolikheten för en hållbar fred (Nilsson, 2012). Att ta hänsyn till kvinnor i utformandet av ett fredsavtal, bland annat genom inkludering av GSP, kan leda till att kvinnors rättigheter tas i beaktande och dessutom bidra till att öka kvinnors politiska representation (Carey, 2001; Krause et al, 2018). Av detta kan vidare analyseras att GSP i fredsavtal kan leda till ett mer jämställt samhälle. Jämställda samhällen är mer fredliga än icke-jämställda samhällen och därigenom kan eventuellt förklaringar ges till varför inkludering av GSP i fredsavtal kan bidra till en hållbar fred (Krause et al, 2018). Vidare att kvinnors politiska representation leder till att kvinnors intressen tillvaratas går att finna stöd för genom närvarans politik. Forskning visar att kvinnor i fredsprocesser har som starkast inflytande när de formulerar gemensamma intressen, vilket betonar att GSP som del av ett gemensamt intresse påverkar möjligheten till inflytande och hållbar fred. Detta går vidare i linje med att GSP kan vara ett tillvägagångssätt för kvinnor *“att på basis av kön bygga upp och kontrollera en konkret närvaro i det formella politiska systemet”* (Rönblom & Eduards, 2008:15). Genom GSP representeras även fler intressen och erfarenheter i fredsavtalet. Detta pekar på att kvinnor, genom att påverka det substantiella innehållet i fredsavtal, kan bidra till att fredsavtalet ges breddat stöd och legitimitet. Det är centralt då kvinnor länge har varit exkluderade från deltagande i fredsprocesser trots att kvinnor utgör halva befolkningen och påverkas av konflikter i minst lika stor utsträckning som män.

Kvinnor utsätts inte sällan systematiskt för specifika våldsbrott under konflikter och därav är det av vikt att kvinnors säkerhet och intressen tillvaratas för att möjliggöra ett hållbart fredsbyggande (Carey, 2001). Då GSP bland annat betonar kvinnors säkerhet och sexuellt våld kan dessa förstås som bestämmelser inom ramen för ett brett socialt perspektiv. Att

bestämmelser inom ramen för detta bidrar till hållbar fred går i linje med Badrans (2014) *peace agreement theory*. Detta kan i sin tur bidra med förklaringar till hur kvinnors deltagande i fredsprocesser bidrar till åstadkommandet av hållbar fred. Kvinnors deltagande undersöks inte i denna analys då enhetlig data om detta är svåråtkomlig. Dessutom kan GSP inkluderas i fredsavtal fastän inte kvinnor deltar. Givet att GSP till stor del möjliggörs av kvinnors deltagande kan denna studie ändå bidra med ny kunskap om kvinnors deltagande i fredsprocesser och hållbar fred, vilket utgjorde studiens syfte. Studier av hållbar fred är dock problematiskt då det är svårt att med säkerhet säga att freden kommer att vara. Med detta i åtanke kan studier av vilka faktorer som möjliggör hållbar fred ändå bidra med viktig kunskap om aspekter som är av vikt att ta hänsyn till för ett hållbart fredsbyggande. Att ta hänsyn till kvinnor i konflikter, fredsprocesser och utformandet av ett fredsavtal kan bidra till att öka kvinnors politiska representation och till att kvinnors säkerhet- och rättigheter stärks (Carey, 2001; Krause et al, 2018). Oavsett om detta bidrar till hållbar fred eller finns incitament för att inkludera GSP i fredsavtal då detta går i linje med de resolutioner och mål som antas på global politisk nivå för att förbättra kvinnors situation ur en jämställdhetssynpunkt. Av ovan analys finns fortsatta belägg att studiens teoretiska avstamp kan bidra med förklaringar till hur GSP kan bidra till hållbar fred. På grund av olika resultat bör en inte förkasta hypoteserna, men mer forskning behövs för att kunna säga om det finns ett positivt samband mellan GSP i fredsavtal och hållbar fred.

6.1 Slutsatser

Syftet med denna studie var att undersöka om det finns ett positivt samband mellan GSP i fredsavtal och hållbar fred. Då denna studie visade på blandade resultat kan inga säkra slutsatser dras. Därav behövs mer forskning för att kunna svara på frågan om det finns ett positivt samband mellan *gender sensitive provisions* i fredsavtal och hållbar fred. Vad som framkommer är att sannolikheten att nå hållbar fred kan öka när fredsavtal innehåller GSP. Givet att ett samband existerar ökar sannolikheten att nå hållbar fred med 1.3 % om GSP läggs till i ytterligare en kategori. Det kvarstår dock en ganska stor sannolikheten att nå hållbar fred utan GSP i fredsavtal. Detta klargörs vidare genom att ekonomisk utveckling påvisar starkast effekt på sambandet, kontrollerat för genom BNP/capita. Då det finns

kopplingar mellan ekonomisk utveckling och jämställdhet kan effekten eventuellt inkludera aspekter om jämställdhet (Krause et al, 2018). Trots blandade resultat visas ett positivt samband mellan GSP och hållbar fred, vilket går i linje med studiens teoretiska avstamp och hypoteser. Att kvinnors deltagande kan leda till hållbar fred genom inkludering av GSP, alltså genom påverkan av det substantiella innehållet i fredsavtalet, är fortsatt ett teoretiskt välgrundat antagande. Att ta hänsyn till kvinnor i fredsprocesser och fredsavtal kan bidra till att kvinnors rättigheter stärks och att det systematiska våldet mot kvinnor minskar. Detta kan ske genom att ta hänsyn till kvinnors rättigheter i utformandet av ett fredsavtal och det finns indikationer på att det även kan leda till en hållbar fred. Denna uppsats har visat att ett positivt samband mellan GSP och hållbar fred inte är osannolikt, men det behövs mer forskning för att kunna klargöra om *gender sensitive provisions* i fredsavtal kan bidra till åstadkommandet av hållbar fred.

Vidare forskning

Indikationer kan ges för ett positivt samband mellan GSP i fredsavtal och hållbar fred, men mer forskning behövs för att säkerställa sambandets riktning och styrka. Framtida forskning kan utveckla denna analys genom att operationalisera hållbar fred likt tidigare forskning med antal dagar/månader/år utan konflikt. Detta skulle kunna ge indikationer på hur länge freden kan tänkas vara om fredsavtal innehåller GSP. Dessutom skulle en analys av ett större urval fredsavtal bidra med mer kunskap om sambandet. Detta förutsätter att resurser läggs på att samla in mer data om kvinnors deltagande i fredsprocesser och GSP. För vidare forskning av kvalitativ karaktär kan undersökas genom vilka mekanismer sambandet mellan GSP i fredsavtal och hållbar fred verkar. Detta kan göras genom fallstudier av de fall som åstadkom hållbar fred vars fredsavtal innehåller många GSP. Dessa är Guatemala (1996), Burundi (2000), Sudan (2006) och Demokratiska Republiken Kongo (2003). Om hänsyn till kvinnor och kvinnors rättigheter vid utformandet av ett fredsavtal kan bidra till en hållbar fred finns belägg för fortsatt forskning om detta samband. Framförallt då det råder konsensus om att kvinnors deltagande i fredsprocesser är betydelsefullt för åstadkommandet av hållbar fred trots att kvinnor är underrepresenterade i fredsprocesser. Då det på global politisk nivå antas resolutioner för att stärka kvinnors rättigheter i konfliktdrabbade områden kan forskning om kvinnors deltagande i fredsprocesser bidra till ny kunskap som är relevant på såväl lokal som global nivå.

7. Referenser

- Badran, R. (2014). Intrastate peace agreements and the durability of peace. *Conflict Management and Peace Science*, 31(2), 193-217.
- Bell, C., & O'Rourke, C. (2010). Peace agreements or pieces of paper? The impact of UNSC Resolution 1325 on peace processes and their agreements. *International & Comparative Law Quarterly*, 59(4), 941-980.
- Carey, H. F. (2001). 'Women and peace and security': The politics of implementing gender sensitivity norms in peacekeeping. *International Peacekeeping*, 8(2), 49-68.
- Council of Foreign Relations. (2019). *Women's Participation in Peace Processes*. Hämtad 2019-05-15 från <https://www.cfr.org/interactive/womens-participation-in-peace-processes>
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik
- Hartzell, C., & Hoddie, M. (2003). Institutionalizing peace: Power sharing and post-civil war conflict management. *American Journal of Political Science*, 47(2), 318-332.
- Hartzell, C., Hoddie, M., & Rothchild, D. (2001). Stabilizing the peace after civil war: An investigation of some key variables. *International organization*, 55(1), 183-208.
- Joshi, M., Quinn, J. M., & Regan, P. M. (2015). Annualized implementation data on comprehensive intrastate peace accords, 1989–2012. *Journal of Peace Research*, 52(4), 551-562.
- Kew, D., & John, A. W. S. (2008). Civil society and peace negotiations: Confronting exclusion. *International Negotiation*, 13(1), 11-36.
- Krause, J., Krause, W., & Bränfors, P. (2018). Women's Participation in peace negotiations and the durability of peace. *International interactions*, 44(6), 985-1016.
- Licklider, R. (1995). The consequences of negotiated settlements in civil wars, 1945–1993. *American Political science review*, 89(3), 681-690.
- Nilsson, D. (2012). Anchoring the peace: Civil society actors in peace accords and durable peace. *International Interactions*, 38(2), 243-266.

Paffenholz, T. (2014). Civil society and peace negotiations: beyond the inclusion–exclusion dichotomy. *Negotiation Journal*, 30(1), 69-91.

Paffenholz, T., Ross, N., Dixon, S., Schluchter, A. L., & True, J. (2016). *Making women count-not just counting women: Assessing Women's Inclusion and Influence on Peace Negotiations*. UN Women.

Rönblom, M. och Eduards, M. (2008). *Genusperspektiv på statsvetenskap*. Stockholm: Höskoleverket. Länk:
https://www.kultur.gu.se/digitalAssets/1185/1185740_statsvetenskap.pdf

Sundberg, R., & Harbom, L. (2011) Systematic Data Collection: Experiences from the Uppsala Conflict Data Program. I K. Höglund, M. Öberg (Ed.), *Understanding Peace Research. Methods and challenges* (s. 91-113). London: Routledge.

Sundström, A., Paxton, P., Wang, Y. T., & Lindberg, S. I. (2017). Women's political empowerment: A new global index, 1900–2012. *World Development*, 94, 321-335.

Teorell, J., & Svensson, T. (2007). *Att fråga och att svara*. Malmö: Liber AB.

The World Bank. (2019). *GDP per capita (constant 2010 US\$)*. Hämtad 2019-05-06 från <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.KD>

True, J., & Riveros-Morales, Y. (2019). Towards inclusive peace: Analysing gender-sensitive peace agreements 2000–2016. *International Political Science Review*, 40(1), 23-40.

UN Data. (2019). *Per capita GDP at current prices - US dollars*. Hämtad 2019-05-06 från <http://data.un.org/Data.aspx?q=somalia&d=SNAAMA&f=grID%3A101%3BcurrID%3AUSD%3BpcFlag%3A1%3BcrID%3A706>

Uppsala Universitet. (u.å). *Definitions*. Hämtad 2019-04-24 från <https://www.pcr.uu.se/research/ucdp/definitions/>

Varieties of Democracy. (2019). *Variable Graph*. Hämtad 2019-05-06 från <https://www.v-dem.net/en/analysis/VariableGraph/>

Wallensteen, P. (2015). *Understanding conflict resolution*. London: Sage.

Wallensteen, P. (2011). The Origins of Contemporary Peace Research. I K. Höglund, M. Öberg (Ed.), *Understanding Peace Research. Methods and challenges* (s. 14-32). London: Routledge.

Wängnerud, L. (2009). Women in parliaments: Descriptive and substantive representation. *Annual Review of Political Science*, 12, 51-69.

Dataset:

PA-X Women

Political Settlement Research Program. (2015). *Women and Peace Agreements (PA-X Women) Database*. Hämtad 2019-03-29 från <http://www.politicalsettlements.org/research/pax-women/>

Political Settlement Research Program. (2017). Women and Peace Agreements Database (PA-X Women) Codebook. Hämtad 2019-03-29 från https://www.peaceagreements.org/files/WGG_codebook_Dec2017_1_.pdf

UCDP

Uppsala Conflict Data Program (Hämtad: 19/03/29) UCDP Conflict Encyclopedia: www.ucdp.uu.se, Uppsala University

Högbladh, Stina, 2011. "Peace agreements 1975-2011 - Updating the UCDP Peace Agreement dataset", in Pettersson Therése & Lotta Themnér (eds.), 2012, *States in Armed Conflict 2011*, Uppsala University: Department of Peace and Conflict Research Report 99

Harbom, Lotta, Stina Högbladh and Peter Wallensteen. 2006. "Armed Conflict and Peace Agreements." *Journal of Peace Research* 43(5)

Uppsala Conflict Data Program. (2012). Peace Agreement Dataset Codebook Version 2.0. Hämtad 2019-03-29 från <https://ucdp.uu.se/downloads/peace/ucdp-codebook-peace-agreements.pdf>

8. Appendix

Appendix A: Gender sensitive provisions inom följande kategorier (Political Settlement Research Program, 2017).

<p>1. Participation</p> <ul style="list-style-type: none">○ Gender Quotas in electoral or other bodies○ Effective participation○ Citizenship○ Other <p>2. Equality</p> <ul style="list-style-type: none">○ Equality (general)○ Social Equality○ Other <p>3. Particular groups of women</p> <ul style="list-style-type: none">○ Indigenous/nomadic women○ Refugee / Displaced women○ Pregnancy/Maternity○ Other <p>4. International law</p> <ul style="list-style-type: none">○ General mentions of international human rights law, international humanitarian law, or international law○ International human rights standards○ References to UNSCR 1325○ Other <p>5. New Institutions</p> <ul style="list-style-type: none">○ Institutions for women○ Infrastructure (general)○ Reconciliation and Peace○ Other	<p>6. Violence Against women</p> <ul style="list-style-type: none">○ Sexual violence○ Gender based violence○ Protection (general)○ Other <p>7. Transitional Justice</p> <ul style="list-style-type: none">○ Past and gender○ Prisons, prisoner release○ Other <p>8. Institutional Reform</p> <ul style="list-style-type: none">○ Constitution-making/reform○ Emergency/criminal law/corruption reform○ Judiciary, judicial reform○ Police○ DDR, Army, Parastatal or rebel forces○ Public administration○ Other <p>9. Development</p> <ul style="list-style-type: none">○ General○ Rehabilitation and reconstruction○ Education○ Health (general)○ Reproductive rights○ Other <p>10. Implementation</p> <ul style="list-style-type: none">○ Women's role and consideration in implementation of the agreement○ Signing or Witnessing agreement○ Other <p>11. Other</p>
--	---

Appendix B: Fredsavtal

Land	Fredsavtal	År	GSP	Fred
Angola	Memorandum of Understanding or Memorandum of Intent	2002	2	1
Angola	Memorandum of Understanding on Peace and National Reconciliation in Cabinda province	2006	4	0
Bangladesh	Chittagong Hill Tracts Peace Accord	1997	2	1
Bosnien och Hercegovina	The General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina (the Dayton Agreement)	1995	4	1
Bosnien och Hercegovina	The Washington Agreement	1994	4	1
Burundi	Comprehensive Ceasefire Agreement between the Government of Burundi and the Palipehutu-FNL	2006	4	0
Burundi	Agreement of Principles Towards Lasting Peace, Security and Stability	2006	2	0
Burundi	The Pretoria Protocol on Outstanding Political, Defence and Security Power Sharing Issues in Burundi	2003	2	1
Burundi	Ceasefire Agreement between the Transitional Government of Burundi and the Conseil national pour la défense de ladémocratie-Forces pour la défense de la démocratie	2002	2	0
Burundi	Arusha Peace and Reconciliation Agreement for Burundi	2000	32	1
Kambodja (Kampuchea)	Agreement on a Comprehensive Political Settlement of the Cambodia Conflict "The Paris Agreement"	1991	4	0
Centralafrikanska republiken	Accord de Paix Global entre le Gouvernement de la Republique Centrafricaine et les Mouvements politico-militaires centrafricains designes ci-apres: APRD, FDPC, UFDR	2008	1	1
DR Kongo	23 March 2009 Agreement	2009	6	1

DR Kongo	Inter-Congolese Political Negotiations - The Final Act	2003	35	1
DR Kongo	Global and Inclusive Agreement on the Transition in the Democratic Republic of Congo	2002	4	1
DR Kongo	Lusaka Accord	1999	4	0
El Salvador	The Chapultepec Peace Agreement	1992	2	1
Guatemala	The Agreement for a Firm and Lasting Peace	1996	2	1
Guatemala	The Agreement on the Implementation, Compliance and Verification Timetable for the Peace Agreements	1996	20	1
Guatemala	The Agreement on the Basis for the Legal Integration of the URNG	1996	2	1
Guatemala	The Agreement on the Strengthening of Civilian Power and the Role of the Armed Forces in a Democratic Society	1996	9	1
Guatemala	The Agreement on Socio-economic Aspects and the Agrarian Situation	1996	17	1
Guatemala	The Agreement on the Identity and Rights of Indigenous Peoples	1995	12	1
Guatemala	The Agreement on the Resettlement of Population Groups Uprooted by the Armed Conflict	1994	7	0
Indonesien: Aceh	Cessation of Hostilities Framework Agreement	2002	2	0
Storbritannien: Nordirland	The Good Friday Agreement	1998	7	1
Israel: Palestina	Israeli-Palestinian Interim Agreement on the West Bank and the Gaza Strip/ Oslo B	1995	4	0
Israel: Palestina	Agreement on Preparatory Transfer of Powers and Responsibilities Between Israel and the PLO	1994	4	1
Liberia	Accra Peace Agreement	2003	13	1

Mali: Azawad	Pacte National	1992	4	1
Mexico³	The San Andrés Accords	1996	14	1
Mexico	The San Andrés Accords	1996	4	1
Mexico	The San Andrés Accords	1996	9	1
Mexico	The San Andrés Accords	1996	7	1
Mexico	The San Andrés Accords	1996	13	1
Nepal	Comprehensive Peace Agreement, 2006	2006	10	1
Nepal	Decisions of the Summit Meeting of the Seven-Party Alliance and the Communist Party of Nepal (Maoist)	2006	7	1
Nepal	The Eight-point SPA-Maoist Agreement	2006	4	1
Papua Nya Guinea: Bougainville	Bougainville Peace Agreement	2001	6	1
Filippinerna: Mindanao	Mindanao Final Agreement	1996	4	1
Filippinerna	GRP-RAM/SFP/YOU General Agreement for Peace	1995	2	1
Rwanda	The Protocol Agreement between the Government of the Republic of Rwanda and the Rwandese Patriotic Front on the integration of Armed Forces and The Protocol of Agreement between the Government of the Republic of Rwanda and the Rwandese Patriotic Front on Miscellaneous Issues and Final Provisions	1993	3	0
Rwanda	The Protocol of Agreement between the Government of the Republic of Rwanda and the Rwandese Patriotic Front on the Repatriation of Refugees and the Resettlement of Displaced Persons,	1993	4	0

³ 1996-02-16 signerades fem fredsavtal om konflikten i Mexico. I PA-X Women var dessa separata analysenheter, medan UCDP hade en analysenhet med alla fredsavtal inkluderade. I mitt dataset är fredsavtalen separata för att informationen om GSP ska stämma, medan datan från UCDP är tillagd i vardera fall.

Rwanda	The Protocols of Agreement between the Government of the Republic of Rwanda and the Rwandese Patriotic Front on Power-Sharing within the Framework of a Broad-Based Transitional Government,	1993	4	0
Rwanda	The Protocol of Agreement between the Government of the Republic of Rwanda and the Rwandese Patriotic Front on the Rule of Law	1992	2	0
Sierra Leone	Lomé Peace Agreement	1999	2	0
Somalia	Decision of the High Level Committee, Djibouti Agreement	2008	2	1
Somalia	Addis Ababa Agreement	1993	2	0
Sydafrika	Interim Constitution	1993	7	1
Sydafrika	CODESA Declaration of Intent	1991	2	1
Sudan	Agreement between the GoS and the NDA (Cairo Agreement)	2005	9	1
Sudan	Darfur Peace Agreement	2006	33	1
Uganda	Agreement on Implementation and Monitoring Mechanisms	2008	14	0
Uganda	Agreement on a Permanent ceasefire	2008	7	0
Uganda	Implementation protocol to the Agreement on Comprehensive Solutions	2008	5	0
Uganda	Annex to the accountability and reconciliation protocol	2008	11	0
Uganda	Agreement on Accountability and Reconciliation between the Government of the Republic of Uganda and the Lord's Resistance Army/Movement	2007	14	0

Uganda	Agreement on Comprehensive Solutions between the Government of the Republic of Uganda and Lord's Resistance Army/Movement	2007	7	0
Israel: Palestina	Agreement on Preparatory Transfer of Powers and Responsibilities Between Israel and the PLO	1994	4	1

Appendix C: Regressionsanalyser med och utan kluster

Utän kluster	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5
GSP	0.0144 (0.008)	0.0142 (0.007)	0.0122 (0.007)	0.0141 (0.007)	0.0135 (0.008)
BNP/capita (log)		0.122** (0.043)	0.174** (0.053)	0.175** (0.053)	0.167** (0.054)
Demokrati			-0.790 (0.480)	-0.616 (0.491)	-0.458 (0.544)
CPA				0.173 (0.123)	0.215 (0.137)
Power sharing					0.0968 (0.138)
Konstant	0.533*** (0.087)	0.534*** (0.083)	0.758*** (0.158)	0.602** (0.192)	0.512* (0.233)
N	58	58	58	58	58
Adj. R-sq.	0.032	0.137	0.163	0.177	0.169

* $p < 0.05$ ** $p < 0.01$ *** $p < 0.001$

Med kluster	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5
GSP	0.0144* (0.005)	0.0142* (0.005)	0.0122 (0.006)	0.0141** (0.005)	0.0135* (0.005)
BNP/capita (log)		0.122* (0.047)	0.174** (0.061)	0.175** (0.058)	0.167** (0.054)
Demokrati			-0.790 (0.604)	-0.616 (0.599)	-0.458 (0.693)
CPA				0.173 (0.174)	0.215 (0.230)
Power sharing					0.0968 (0.185)
Konstant	0.533*** (0.109)	0.534*** (0.095)	0.758*** (0.161)	0.602** (0.197)	0.512 (0.312)
N	58	58	58	58	58
Adj. R-sq	0.032	0.137	0.163	0.177	0.169
*p<0.05, **p<0.01	***p<0.001				